

*Павлова Олена Сергіївна
аспірант кафедри педагогіки,
психології й освітнього менеджменту
імені проф. Є. Петухова
Херсонського державного університету*

ДУХОВНИЙ СВІТОГЛЯД ВЧИТЕЛЯ ЯК ДОМІНАНТА У ПАРТНЕРСЬКОМУ ПІДХОДІ

Суспільні процеси, що відбуваються у світі зумовлені швидким розвитком інноваційних технологій та пошуком нових освітніх орієнтирів. Впровадження в педагогічну практику сучасних приладів, для вдосконалення системи виховання призводить до діалектичної суперечності духовної і матеріальної сфери людини. Партнерський підхід передбачає співпрацю вчителя та учня, але враховуючи різницю у життєвому досвіді важливим, все ж таки, стає світогляд того хто навчає.

Формування духовних цінностей педагога розглядається в дослідженнях науковців, зокрема: Б.Г. Ананьєва, В.П. Андрущенко, К.О. Абульханової, І.Д. Бежа, М.Й. Боришевського, Є.І. Ісаєва, А.Н. Лентьєва, С.Л. Рубінштейна, В.А. Роменця, В.І. Слободчикова, В.О. Татенка та ін.

Духовний світогляд вчителя є механізмом соціальної регуляції, за допомогою якого він спрямовує і координує моральну поведінку своїх учнів. Такими педагогами були: О.А. Захаренко, А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський, І.Г. Ткаченко та ін. Так новатори в роботі з батьками, школярами та громадськістю наголошували на пріоритетність людських цінностей: добра, любові, краси, щирості та ін. Тому, в результаті інтелектуального та емоційного обміну думками між учасниками виховного процесу стало можливим досягнення спільних поставлених цілей. Важливо зазначити, що головна роль належить «духовному педагогу – проповіднику що веде за собою, першим долаючи життєві перешкоди» [1, с. 13].

Встановлено, що «діти стають розумнішими або глупуватими не самі по собі, а в залежності від того, що відбувається з нами. Кращими стаємо ми

– кращими стають і діти» [3, с. 5]. Діяльність вчителя – це цілеспрямована особистісна боротьба за формування у школярів моральних цінностей, громадської думки, свідомого ставлення до краси життя та перспективи розвитку індивідуальних здібностей та навичок. Тому, щоб зрозуміти причинно-наслідковий зв'язок дій учня та допомогти йому в подальшому житті необхідно бути духовною людиною.

Слід підкреслити, що світоглядні ціннісні орієнтації посідають особливе місце у становленні майстерності вчителя як неповторної особистості з її прагненнями, сподіваннями, сприйняттям світу, баченням себе в ньому. Видатний науковець С.Л. Соловейчик наголосив, що «морально-духовне виховання – це активна педагогіка. Ми викликаємо почуття, симпатії, пробуджуємо добро. Самі не засинаємо душею і не даємо заснути душі дитини» [3, с. 4]. З огляду на це, провідну роль відіграє педагог як організатор, керівник, який володіє комплексом професійних та особистісних якостей, що сприяють утворенню системи управління освітнім процесом. Адже, перспективний розвиток освіти має бути безпосередньо пов'язаний зі сферою духовного пізнання вчителя, учня, батьків, громадськості. Вивчаючи розвиток партнерського підходу варто підкреслити думку філософа Джона Локка «вихователь повинен мати не тільки якості розважливої та вченої людини, а й прагнення набуття чеснот та благородства» [2, с. 224].

Таким чином, наш науковий пошук засвідчує, що особливої уваги в освітній галузі набуває професійна майстерність вчителя, його прагнення, сподівання, сприйняття світу, баченням себе в ньому. У зв'язку з цим твердженням провідним напрямом сьогодні є переосмислення феномену особистості педагога, його духовного світогляду як домінанта в партнерському підході. Тому, в структурі цілісного виховання вагоме значення має внутрішній світ людини, а також усвідомлення та перетворення освітніх орієнтирів на педагогіку співпраці, що ґрунтується на доброчесності всіх учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел:

1. Горизонт духовності виховання: колективна монографія /The Horizon of Spirituality of Education: collective monograph. Уклали й підготували Йонас Кевішас та Олена Отич. Вільнюс: Zuvedra, 2019. — 584 с.
2. Локк Дж. Мысли о воспитании / Сочинения в трех томах: Т.3. / Дж Локк. – М.: Мысль, 1988. – 668 с.
3. Соловейчик С. Непрописные истины воспитания. Избранные статьи / Симон Соловейчик. – Москва: Издательство АСТ, 2017. – 224 с. – (Как воспитывать ребенка).